

SESTOJI PAMOKA

BŪDVARDIS

Pakilo stiprūs véjas.

Nulúžo didelé šakà.

Stambūs lašai krito žemén.

Kóks véjas? - stiprūs.

Kokià šakà? - didelé.

Kokié lašai? - stambūs.

Žodžiai stiprūs, didelé, stambūs yrà būdvardžiai.

Perskaitykite ir pabraukite būdvardžius.

Mamyté ēmė pásakoti:

- Aš gimiaū Palangōs miestelyje. Mūsų nāmas stovéjo netoli didelio, gražaūs parko. Tas parkas priklaüsè garsiám, turtiñgam grāfui. Aš mēgdavau bégioti švariù, báltu pajúrio smeliu. Kažtais eīdavome pasiváikščioti ilgu, mediniù tiltu, gana. toli išsikišusiu į júrą. Báltija ten nérà labai gili, ir dideli laivaï negāli priplaūkti.

Priēs kēleta mētu didelé audrà nuplóvę tā gařsų tiltą ir sunaikino daūg gražiū kōpų. Rūsai ̄saké pašālinti labai dailią Kristaus statulą, stovéjusią priēš grāfo rūmus.

Pagal D. Bindokienę

Būdvardžiai pasako daiktų ypatybes. Jie atsako į kláusimą kóks? kokią?

Prirašykite tiñkamus būdvardžius prie šių daiktāvardžių.

<u>gražus</u>	mėdis	<u>trumpas</u>	gatvė
<u>mažas</u>	paukštis	<u>šlapas</u>	pieva
<u>platus</u>	ëzeras	<u>aukštas</u>	eglė
<u>matomas</u>	vanduo	<u>ruda</u>	voverė
<u>syries</u>	dangus	<u>balta</u>	obelis
<u>linksmas</u>	žmogus	<u>raudona</u>	úoga

B u d v a r d ž i u g i m i n é s

Kiekvieną būdvardi gälime pritáikyti daiktāvardžių výriškai ir móteriškai gíminei. Pavyzdžiu: mélynas dangus, mélyna jüra.

Prie duotų výriškos giminės būdvardžių parašykite atitiñkamus móteriškos giminės būdvardžius.

ilgas	<u>ilga</u>	saugus	<u>saugi</u>
äklas	<u>äkla</u>	astrus	<u>äst-ri</u>
greitas	<u>greita</u>	lýgus	<u>lygi</u>
ätviras	<u>ätvira</u>	pigus	<u>pigi</u>
kiáuras	<u>kiaura</u>	sraunus	<u>srauni</u>
ámžinas	<u>amžina</u>	skaidrus	<u>skaidri</u>
tíkras	<u>tíkra</u>	žymus	<u>žymi</u>

Prirašykite móteriškos giminės būdvardžius.

moliniš	<u>moline</u>	naminis	<u>naminė</u>
stiklinis	<u>stikline</u>	vasariniš	<u>vasarinė</u>
kaulinis	<u>kauline</u>	kvietaiš	<u>kvietainė</u>
viršutiniš	<u>viršutinė</u>	augaliniš	<u>augalinė</u>

Kiekvienam iš šių būdvardžių sugalvókite po tiñkamą daiktāvardį (žodžiu).

Pabraūkite būdvardžius. Stréle nurodykite, kurių daiktāvardžių ypatýbes jie paródo.

Pavyzdys: Pàpûtë šáltas véjas.

Pàpûtë šáltas véjas. Drebulys pérbégo šakótą óbeli, ir keli raudóni obuoliai pùpteléjo minkštōn žolén. Toliau - véjuje sùposi suñkios auksinés kriáušés. Atsirémusi i báltą garäzo sieną, sto-véjo jaunútę slyvà. Jos gintariniai vaísiai, lyg karöliai, puõsé žalia rûbą. Visù plačiù pàtvoriu žydéjo dideli ir maži jurginai. Palangéje skleidësi paskutiniai baltū ir raudonu rôžių žiedai. Tamsùs debesis, lyg dìdelio paûkščio spañnas, artéjo i mùs.

Kaip pastebéjote, bùdvardis yra dërinamas su daiktāvardžiu, kuriõ ypatýbes paródo. Jis dërinamas linksniù, skaïčiumi ir gi-mine.

Paškaitykite sākinius ir išidėmėkite pàbrauktus žodžius.

Kambarijè šilta ir jaukù.

Smagù klausýtis pàsakù.

Gera bùti pas močiutę.

Laukè slidù ir šálta.

Man buvo liñksma.

Ką šiaiš žodžiai pasàkome? Ar jie sudërinti su daiktàvardžiu, jei
toks sakinyjè yra? I koki kláusimà jië atsako?

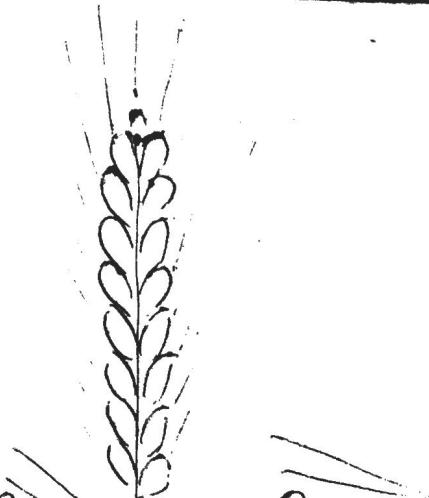
Yrà bùdvardžių, kurië gàli bùti vartójami ir be daiktàvardžių.

Tada jie nusako tik bendrùs réiskinius, nevařdydami, kam jie
priskiriama. Tokiè bùdvardžiai yrà b e v a ř d è s giminës.

Jie neturi nei skaïčiaus, nei liñksnių.

Parasýkite tris sākinius, kuriuosè bùtų bevařdès giminës
bùdvardis.

1. Jautu buvo sedeti šiltame kambari
2. Slidu ir šalta ant ledo.
3. Stovyt lauki man buvo labai lanksma.

N a m u d a r b a s

Prie duotųjų výriškos giminės būdvardžių prirašykite móte-
riškos ir bevařdės giminės būdvardžius.

<u>Výriškos g.</u>	<u>Moteriškos g.</u>	<u>Bevardės g.</u>
gėras	<u>gerà</u>	<u>gēra</u>
žalias	<u>žalici</u>	<u>žalia</u>
šiltas	<u>šilta</u>	<u>šiltą</u>
žemas	<u>žema</u>	<u>žemą</u>
šveñtas	<u>šventą</u>	<u>šventą</u>
ámžinas	<u>amžiną</u>	<u>amžiną</u>
áiškus	<u>aíški</u>	<u>aíšku</u>
slidùs	<u>slidi</u>	<u>slidu</u>
ramùs	<u>rami</u>	<u>ramu</u>
gražùs	<u>grazi</u>	<u>gražu</u>
smagùs	<u>smagi</u>	<u>smagiu</u>
tylùs	<u>tyli</u>	<u>tylu</u>
lygùs	<u>lygi</u>	<u>lygy</u>
niūrùs	<u>niūri</u>	<u>niūru</u>
nuobodùs	<u>nuobodi</u>	<u>nuabody</u> .

Būdvardžiai, kaip laukinis, -é, vasarinis, -é, neturi bevařdės
giminės.

Irašykite tiñkamus bûdvardžius.

Baigësi grazi vâsara. Mûsų žižiai mokyklà sùrengë iškyla i dideli miškà. Bûvo žili dienà. Pakelësè dar žydéjo mazos gélës. Mëninininkas ru- duô nudâžë medžiùs rudamis ir graziomis spalvomis. Pievoje skraïdë graz drugëliai, o iš mëdžio i mëdi liuokséjo greita voveráitë. Måno draûgas pagävo mazai žùvi. Mes važinéjomës pavojingu laiveliu ir priskýnëme graziu vandeñs leliju. Ëzero vanduô bûvo éalta. Artéjo vâkaras ir baigësi neidomi iškyla.

Nurašykite iš skaitymo knÿgos 11-ka eilùciu iš "Lietuvôs ûpës" ir pabraûkite bûdvardžius. Viršujè pažymékite jü giminę.